



Bratislava, 11. október 2024

Vážený pán predseda vlády Robert Fico,

keďže si dlhodobo všimame Vašu bezradnosť a rovnako aj bezradnosť ministra pôdohospodárstva a rozvoja vidieka pána Takáča pri hľadaní riešení so stúpajúcimi cenami základných potravín, dovoľujeme si obrátiť sa na Vás s návrhmi strany Demokrati na ich riešenie.

Návrhy riešení delíme do troch kategórií:

Okamžité opatrenia:

1. **Zastropovanie cien potravín** na základe dobrovoľného záväzku vyrokovaného medzi vládou Slovenskej republiky a obchodnými reťazcami, osobitne so zameraním na sortiment základných potravín, a to až do času stabilizácie ich cien na svetových trhoch,
2. **Potravinové šeky** ako dočasná adresná pomoc pre skupiny obyvateľov najviac ohrozených potravinovou chudobou, osobitne pre nízkopríjmové skupiny obyvateľov, dôchodcov, rodičov - samoživiteľov, viacdtné rodiny a pod.,
3. **Okamžitá maximalizácia čerpania prostriedkov z Programu rozvoja vidieka** (z tzv. II. piliera na projektové podpory) a ich využitie na investície do vybavenia farmárov a producentov a spracovateľov potravín určených na produkciu potravín, odstránenie investičného, technologického a modernizačného dlhu - je neospravedliteľné zmieriť sa s prepadnutím 1 mld. eur z II. piliera PRV, pretože práve tieto prostriedky slúžia na zvýšenie a modernizáciu produkcie potravín na Slovensku, osobitne mlieka, špecificky je potrebné zamerať sa na urýchlenie kontrol verejného obstarávania v podaných žiadostiach o financovanie,
4. **Úplné zrušenie alebo časový posun transakčnej dane**, ktorá bude mať najväčšie dopady práve na výrobcov potravín a rast cien v celom sektore nárazovo len eskaluje a jej nahradenie inými konsolidačnými opatreniami - úsporami na strane štátu,



**DEMOKRATI**

5. **Urýchlené európske riešenie** a otvorenie problému stúpajúcich cien potravín na Rade ministrov EÚ pre pôdohospodárstvo, čomu musí predchádzať získanie podpory u ostatných členských štátoch,

Strednodobé opatrenia:

6. **Skrátenie dodávateľsko-odberateľského reťazca**, a to prostredníctvom vytvorenia tzv. odbytových organizácií združujúcich farmárov a prvovýrobcov, posilnenie spolupráce farmárov a prvovýrobcov a motivovať ich na spoločný postup, vďaka čomu si vytvoria silnejšiu pozíciu na trhu (stabilita odbytu zabezpečí stabilitu produkcie), Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR aktivitu prvovýrobcov nenahradí, avšak môže jej napomôcť vytvorením platformy pre koordinovaný postup,
7. **Odbúranie zbytočnej administratívnej záťaže** farmárov zo strany Pôdohospodárskej platobnej agentúry, najmä prostredníctvom úplnej digitalizácie komunikácie so žiadateľmi, vytvorenia jednotnej integrovanej aplikácie pre farmárov (zabezpečujúcej ak zadávanie všetkých vstupov pre kontroly zo strany PPA), aktívneho poradenstva pre farmárov zo strany PPA k otvoreným výzvam a žiadostiam o platbu, vrátane dostatočných administratívnych kapacít PPA, zrýchlenie kontrol verejných obstarávaní,
8. **Efektívny dialóg** medzi agrozortom a stavovskými združeniami, ktorý sa neobmedzí len na marketing, ale zamiera sa na vytvorenie a následnú kontrolu plánov opatrení na zlepšenie s konkrétnymi úlohami, termínmi ich plnenia a subjektami zodpovednými za ich plnenie, osobitne na zníženie rizika dekomitmentu z PRV,

Dlhodobé opatrenia:

9. **Zjednodušenie predaja z dvora**, najmä tak, aby aj orgány na úseku verejného zdravotníctva jednotne akceptovali menšie prevádzky,
10. **Prístup k financiám** pre prvovýrobcov a farmárov, založený na transparentných, predvídateľných a pravidelne vyhlasovaných výzvach k projektovým podporám, zavedenie možnosti žiadateľov registrovať zjednodušený projektový zámer za účelom jeho bodového hodnotenia, vytvorenia zásobníku žiadostí a následného podania riadnej a úplnej žiadosti,
11. **Prístup k pôde** aj pre nových a začínajúcich farmárov, sprístupnenie pozemkov v správe Slovenského pozemkového fondu, obmedzenie práva prednostného nájmu a zavedenie zákazu predkupného práva do nájomných zmlúv.



**DEMOKRATI**

Veríme, že nájdenie efektívnych riešení v prospech občanov Slovenskej republiky je naším spoločným záujmom.

S úctou

  
**Juraj Šeliga**  
podpredseda strany

  
**Michal Kiča**  
člen predsedníctva strany

Vážený pán  
**Robert Fico**  
predseda vlády Slovenskej republiky  
Úrad vlády Slovenskej republiky  
Bratislava